

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเพื่อขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลตามโครงการการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน (การแก้ไขหนี้ในระบบ) ปี 2553 ผ่าน ธ.ก.ส. ปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน 816 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (sampling error) ในที่นี้

จะกำหนดเท่ากับ ± 0.1 ภายใต้อัตราความเชื่อมั่น 90%

แทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{816}{1 + 816 (0.1)^2} = 89.08$$

สัมภาษณ์เกษตรกรทั้งหมด 92 ราย มากกว่าที่คำนวณได้ข้างต้นจากรายชื่อของประชากรตามข้อ 1.1 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เนื่องจากถ้ามีการสุ่มแบบอื่นจะทำให้การสัมภาษณ์ล่าช้าเพราะเกษตรกรบางรายทำงานต่างถิ่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 92 ชุด ประกอบด้วย คำถามเปิด และ คำถามปิด มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและครัวเรือนเกษตรกร

ตอนที่ 2 รายได้ ค่าใช้จ่าย ของครัวเรือนเกษตรกร

ตอนที่ 3 หนี้สินนอกระบบและมูลเหตุการเป็นหนี้นอกระบบของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการลดหนี้ และ แนวทางการลดหนี้นอกระบบของเกษตรกร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 92 คน โดยการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลา ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2555 เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และมีการนำข้อมูลนำมา เปรียบเทียบกับข้อมูลทุติยภูมิคือข้อมูลการขอขึ้นทะเบียนขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลตาม โครงการหนี้สินภาคประชาชนซึ่งเป็นข้อมูลเมื่อ พ.ศ. 2553 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องมากขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์

3.1.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่จะทำการวิจัย เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

3.1.2 กำหนดกรอบเนื้อหาและข้อคำถาม เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย

3.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

1) ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เป็นลักษณะคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกตอบและแบบเติมคำในช่องว่าง

2) ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับที่มาของรายได้ โดยแยกเป็น รายได้ การเกษตร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง เป็นต้น รายได้นอกภาคการเกษตร เช่น รายได้จาก

การรับจ้าง รายได้จากการค้าขาย รายได้จากบุตรส่งให้ เป็นต้น สัมภาษณ์เกี่ยวกับรายจ่าย แยกเป็นรายจ่ายการเกษตร และ รายจ่ายนอกภาคการเกษตร โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเดิมคำในช่องว่าง

3) ตอนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับหนี้สินนอกระบบและมูลเหตุการเป็นหนี้สินนอกระบบของเกษตรกร โดยเป็นคำถามปลายปิด และ แบบเดิมคำลงในช่องว่าง

4) ตอนที่ 4 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการลดหนี้ และ แนวทางการลดหนี้สินนอกระบบของเกษตรกร โดยเป็นคำถามปลายเปิด

3.1.4 การทดสอบเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา) เพื่อตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้น มีความถูกต้อง และครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาของวัตถุประสงค์ หรือไม่ โดยนำให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของคณะอาจารย์ที่ปรึกษาให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปทดสอบต่อไป

2) การตรวจสอบหาความเชื่อถือได้ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับเกษตรกร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย นำผลการสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ไปทดสอบหาความน่าเชื่อถือ ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการทดสอบค่าความน่าเชื่อถือพบว่าความคิดเห็นว่า มูลเหตุที่มีผลต่อการเป็นหนี้สินนอกระบบ และมูลเหตุที่มีความสำคัญในระดับใด มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.474 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบและปรับปรุงแล้วเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 92 ราย ด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2555

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบเพื่อดูความถูกต้องของข้อมูล จัดทำรหัสข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 รายได้ ค่าใช้จ่าย ของครัวเรือนเกษตรกรวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 หนี้สินนอกระบบและมูลเหตุการเป็นหนี้นอกระบบของเกษตรกร

1) ภาวะหนี้สินของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) มูลเหตุของการเป็นหนี้นอกระบบของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน มาแปลผลตามเกณฑ์ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

นอกจากนี้ก็มีการใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุ เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อมูลเหตุการเป็นหนี้นอกระบบตามความคิดเห็นของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการลดการเป็นหนี้ในครัวเรือน และการลดการเป็นหนี้นอกระบบของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละและ การแจกแจงความถี่

